

REMISSVAR

2025-10-02

Dnr: BO 2025-0242

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se

Betänkandet Ansvar för hälso- och sjukvården (SOU 2025:62)

(dnr S2025/01127)

Barnombudsmannen yttrar sig med utgångspunkt i uppdraget att företräda barns och ungas rättigheter utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen).

Barnombudsmannen tar emot ett stort antal remisser och har inte möjlighet att lämna synpunkter på alla. I vissa fall avstår Barnombudsmannen från att lämna synpunkter och i andra fall avgränsar myndigheten sitt svar. I detta fall avgränsas svaret till övergripande synpunkter gällande barnrättsperspektivet i betänkandet.

Barnombudsmannen saknar hänvisningar till barnets rättigheter enligt barnkonventionen i betänkandet. Detta trots att bedömningarna och förslagen har relevans för barn. Exempelvis i avsnittet Rätten till hälsa (Volym 2, 2.2 Rättsliga utgångspunkter för ansvarsfördelningen) hänvisar kommittén till andra konventioner men inte till barnkonventionen, trots att den är svensk lag.

Regeringen har i propositionen till inkorporering av barnkonventionen tydliggjort att lagstiftaren ska beakta och synliggöra konventionen genom att i förarbeten göra en tydlig koppling till rättigheterna i konventionen. Det betonas också att det är viktigt att hela lagstiftningskedjan, från utredningsdirektiv till beslut i riksdagen, präglas av ett barnrättsperspektiv och att barnets rättigheter uppmärksammas och fångas upp på ett tidigt stadium i lagstiftningsprocessen i de fall där det kan vara av relevans. Kommittéväsendet har enligt regeringen en central funktion när det gäller att föra in kunskap och olika perspektiv i det politiska systemet och att ta fram underlag för regeringens beslut inom olika områden. Regeringen uttalar även att om barnets rättigheter beaktas redan på utredningsstadiet och synliggörs i betänkanden kan det bidra till att fördjupa diskussionen om de framlagda förslagen och ge ett bättre underlag inför det efterföljande lagstiftningsarbetet.¹

I Barnombudsmannens årsrapport 2024 redovisas många barns och ungas erfarenheter av vården. Återkommande teman i barnens berättelser är lång väntan på hjälp, att inte tas på allvar, bristande anpassningar efter barnets individuella behov och bristande kontinuitet i kontakterna med vårdpersonal.

"Jag har haft sju terapeuter på flera olika ställen på BUP, BUMM, ja på flera ställen."

"Kötiderna måste verkligen förminskas. Det är ett måste, nånting som behöver hända idag."

¹ Proposition 2017/18:186, Inkorporering av FN:s konvention om barnets rättigheter, s. 74 och 95.

"Alla människor är inte likadana, så varför ska få alla barn få samma hjälp?"

"Jag har fått stöd från familjen, det har tyvärr inte alla, men jag har turen att ha det. [...] Jag hade en väldigt nära vän, som hade väldigt liknande problem som mig. Fast hon hade inte stöd från familjen, och det sluta de med att hon tog livet av sig. Och jag tror att det är fallet för väldigt många andra, att dom tar livet av sig själv, för att det funkar inte. Dom mår inte bra och dom får inte den hjälp som dom behöver."

Dessa röster vittnar dels om hur viktig en välfungerande hälso- och sjukvård är för barn, dels visar de att barn och unga har viktiga erfarenheter som kan bidra till bättre beslut.

För det fall regeringen skulle välja att gå vidare utifrån utredningens förslag och bedömningar krävs att barns åsikter och barns rättigheter inkluderas i det fortsatta författningsarbetet. Det innefattar systematiska bedömningar av barnets bästa.

Beslut har fattats av barnombudsmannen Juno Blom. Föredragande i ärendet har varit utredaren Janna Kokko. I den slutliga handläggningen av ärendet har även chefsjuristen Tove Björnheden deltagit.

Juno Blom
barnombudsman

Kopia till
s.sl@regeringskansliet.se